

Terhi Koulumies kok ym.

Kirjallinen kysymys sähkön hinnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Sähkön korkea ja alati kasvava hinta huolestuttaa suomalaisia ja ihan syystä. Sähköstä on tulossa pulaa tulevana talvena, ja se johtaa ainakin sähkön hinnan nousuun, ehkä jopa sen säännöstelyyn.

EU kokousti hiljattain ja päätti, että sähköä pitäisi alkaa säästää. Suomen hallitus aloittikin kansalaisille suunnatun energiansäästökampanjan ja kehotti ihmisiä lukemaan kirjaa taskulampun varassa ja käyttämään papiljotteja kihartimen sijasta. Näistä ylilyönneistä huolimatta on tottakai niin, että sähköä kannattaa aina pyrkiä säästämään.

Sähkösäästökampanja kannattaisi kuitenkin aloittaa esimerkinomaisesti julkisista tiloista. Jos uutisten säikäyttämät ihmiset nyt laittavat kylpyhuoneistaan lämmityksen pois päältä, niin siitä on seurauksena vielä kalliimmaksi tulevia kosteus- ja homevaurioita.

Sähkösäästön lisäksi EU:ssa aletaan ilmeisesti valmistella ns. windfall-veroa sähkölle. Se olisi todella huono päätös suomalaisille. Windfall-vero ei alenna sähkön hintaa kuluttajalle, vaan se on vain uusi vero energiayrityksille ja saattaa pahimmillaan jopa nostaa hintoja. Yksi uhkakuva on, että kerättyjen varojen käyttämisestä päättäisi EU eikä kukin maa itse. Se olisi pahimmillaan vähän kuin uudenmuotoinen ”elvytysrahasto”, jossa EU keräisi rahaa Suomesta verona ja jakaisi rahat muille maille.

Windfall-veron taustalla on myös ideologia, jonka mukaan energian kuuluu olla mahdollisimman kallista, jotta ihmiset alkavat vähentää energiankulutustaan. Lisäksi taustalla on korkean veroasteen ihannoitua, jolloin julkinen valta voi jakaa yksityisiltä keräämänsä rahat edelleen tukina poliittisten tavoitteidensa mukaan.

Yksi tehokkaista ratkaisuista energian hintakriisiin olisi sähkön kuluttajahinnoille asetettava tilapäinen hintakatto. Periaatteessa siitä pitäisi päättää EU-tasolla, mutta hintakatto voisi olla myös Pohjoismaiden laajuinen. Tästä pitäisi tehdä päätös pikaisesti. Valitettavasti tämä kaikkein järkevin päätös ei nyt näytä etenevän lainkaan.

Energian saatavuuden varmistamiseksi pitäisi myös ottaa käyttöön kaikki tarjolla oleva kapasiteetti tulevana talvena. Siten voisimme torjua sähkön loppumista kaikkein pahimpaan aikaan. Suomella olisi reservissä voimaa tarjolla jopa ydinvoimalan verran. On käsittämätöntä, että hallitus ei ole suostunut ottamaan tätä tehoreserviä käyttöön. Se tulee johtamaan suomalaisille kalliiseen ja kylmään talveen. Haluttomuuden taustalla ottaa tehoreservi käyttöön on ilmeisesti halu

Kirjallinen kysymys KK 463/2022 vp

ajaa ns. vihreää siirtymää, joka tapahtuu juurikin vähentämällä energiankulutusta korkeiden hintojen avulla.

Kaikki ovat varmasti samaa mieltä siitä, että ilmastonmuutoksen torjunta on ehdottoman tärkeää pitkällä aikavälillä. Suomi on kuitenkin kylmä maa. Tänä poikkeuksellisena talvena ilmastotavoitteet voisi laittaa syrjään muutamiksi kuukausiksi ja ottaa hetkeksi käyttöön kaikki energianlähteet, vaikka ne olisivatkin fossiilisia. Samalla pitäisi aktiivisesti edistää uusien ydinvoimaloiden rakentamista, sillä niiden tuottama sähkö ei pahenna kasvihuonekaasuilmiota.

Tämä talvi on täysin poikkeuksellinen. Energiakriisin alkulähde on Venäjän hyökkäyksessä Ukrainaan ja energiasodassa Eurooppaa kohtaan. Tässä akuutissa kriisissä pitäisi laittaa hetkeksi etusijalle oman maan kansalaisten kriittisimmät tarpeet ja varmistaa, että perusinfrastruktuuri toimii Suomessa eli että täällä riittää energiaa kohtuulliseen hintaan ensi talvena.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miksi hallitus on haluton ottamaan tehoreserviä käyttöön energian saatavuuden turvaamiseksi ja hinnan kohtuullistamiseksi,

ajaako hallitus aktiivisesti yhdessä muiden maiden kanssa sähkön kuluttajahinnalle tilapäistä hintakattoa ja

ei kai hallitus aio hyväksyä windfall-veroa sähkölle ylipäättään eikä varsinkaan siten, että sen tuotto saattaisi ohjautua muihin maihin?

Helsingissä 14.9.2022

Terhi Koulumies kok

Mia Laiho kok

Jukka Kopra kok